

Nr 115.

Av herr **Janson** i Frändesta m. fl., om anslag till anordnande av vattenreningsverk med biologisk rening för Södermanlands regemente.

Sedan flera år tillbaka har man iakttagit, att vattnet i Strängnäs-fjärden undergår stadig försämring. Årligen utförda provtagningar och till slut en av vederbörande provinsialläkare och medicinalstyrelsen föranstaltad samt av institutet för folkhälsan verkställd undersökning hava ådagalagt, att badvattnen i området äro starkt förorenade. Därför nödgades hälsovårdsnämnden i Strängnäs under år 1941 utfärda förbud mot badning i stadens vattenområden, och detta beslut fastställdes av länsstyrelsen i Södermanlands län, vilken därjämte ifrågasatte en utsträckning av förbudet att gälla jämväl i Strängnäs landsförsamling.

Orsaken till nu berörda omständigheter är givetvis att söka uti avloppsförhållandena i Strängnäs och därintill belägna orter med tät bebyggelse. På begäran av stadens hälsovårdsnämnd verkställde därför vattenbyggnadsbyrån i Stockholm en utredning rörande avloppsfrågan och avlämnade i december 1941 ett förslag, som godkändes av stadsfullmäktige med villkor emellertid att erforderliga åtgärder bleve vidtagna med avseende å avloppet från Södermanlands regementes kaserner. Denna sistberörda fordran från stadens sida ansågs så mycket mera befogad, som regementet vore beläget i anslutning till stadsområdet men, efter strömriktningen räknat, ovanför detsamma, samt regementet i hög grad bidroge till badvattnets förorening i staden. Att märka är vidare, att regementets avloppsvatten förorenar regementets egna badvatten, så att desamma numera anses obrukbara. Av de verkställda undersökningarna framgår, att under alla förhållanden ett starkt behov föreligger av snara åtgärder för rening av regementets avloppsvatten.

I ärendet hava ett flertal framställningar gjorts av regementschefen till vederbörande militära myndigheter, och regementets avloppsfråga har behandlats vid en uppvaktningsombud från Strängnäs stad i samråd med länsstyrelsen gjorde hos statsrådet och chefen för socialdepartementet. Detta har emellertid icke medfört något resultat. Slutligen ha arméförvaltningens fortifikations- och sjukvårdsstyrelser i underdånig skrivelse i juni 1942 hemställt om Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen att för anordnande av vattenreningsverk med biologisk rening för Södermanlands regemente för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag å 180.000 kronor. Sådant förslag har dock icke avlämnats till riksdagen.

Av de utredningar som företagits i ärendet förefaller det att vara alldeles uppenbart, att denna fråga måste lösas med det snaraste. Såsom avloppsförhål-

landena nu gestalta sig, medföra de mycket betydande olägenheter icke blott för regementets personal utan även för en stor befolkning i trakten av de ifrågasvarande vattenområdena. Med full förståelse för vikten utav att i nu rådande läge iakttaga den största återhållsamhet med avseende å statens utgifter måste man likväl säga sig, att besparingsprincipen icke får drivas så långt, att man eftersätter kravet på fullt tillfredsställande sanitära förhållanden inom statens anläggningar. Och denna återhållsamhet får icke heller medföra sådana försummelse, som vålla sanitära vådor och icke pläga tolereras då det gäller kommuner eller enskilda personer.

I det av vattenbyggnadsbyrån i Stockholm den 22 december 1941 framlagda förslaget till generalplan för avloppets ordnande för Strängnäs stad med omnejd yttras i fråga om kostnaderna bland annat följande:

”Regementets avloppsvatten förorenar dels regementets badplats, dels de ej långt nedströms belägna allmänna badplatserna vid Visholmen och på Tosterön. Det är därför av stor betydelse att denna förorening bringas att upphöra. Detta kan ske antingen genom rening av avloppsvattnet på platsen eller genom avledning av avloppsvattnet till Strängnäs stads avloppsnät för rening i samband med stadens avloppsvatten.

En överslagsberäkning har givit vid handen, att låggradig rening och klorering torde kunna genomföras för en kostnad av c:a 65.000:— kr. och biologisk rening för c:a 100.000:— kr. Anslutning till staden kostar för pumpstation och tryckledning c:a 60.000:— kr. och för andel i stadens avskärande ledningar, pumpstationer och reningsverk lägst 75.000:— kr. I båda fallen tillkommer en viss driftkostnad. Lokal rening ställer sig därför säkerligen billigast. Det torde även vara tveksamt, om allt avloppsvatten bör föras till en punkt vid Nabbviken, när föroreningen där kan bli för stor och framtvunga biologisk rening av allt avloppsvatten från staden.

Regementets avloppsfråga bör därför lösas genom anläggning av ett lokalt reningsverk. Med hänsyn till utloppets läge invid regementets badplats och nära de allmänna badplatserna på Visholmen och Tosterön bör biologisk rening tillgripas. Av ekonomiska skäl må låggradig rening och klorering kunna prövas såsom en övergångsform.

Kostnaden för en biologisk reningsanläggning beräknas överslagsvis såsom ovan anförts komma att uppgå till c:a 100.000:— kr. En kostnadsberäkning baserad på ett utarbetat förslag bör dock upprättas innan anslag begäres.”

Den 5 juni 1942 framlades av vattenbyggnadsbyrån en P.M. med preliminär beräkning av anläggningskostnaderna för reningsverk för regementets avloppsvatten. Däri framhålls, att emedan undersökningar på platsen icke verkställdes och ritningar över anläggningen icke upprättats, en noggrann beräkning av bemälda kostnader icke kunde göras. Med stöd av erfarenheterna från andra liknande anläggningar gjordes emellertid uppskattningsbevis en beräkning av kostnaderna, vilka skulle komma att uppgå till för reningsverket 100.000 kronor och för anläggning av rörnät till separatsystem, upptagning av diken, omläggning av ledning till reningsverket m. m. förslagsvis 30.000 kronor. I den ovan berörda underdåniga skrivelsen i juni 1942 av arméförvaltningens fortifikations-

och sjukvårdsstyrelser framhålles bland annat att, då dessa kostnader beräknats på grundval av 1939 års allmänna prisnivå, ett tillägg av 30 procent å dessa kostnader torde behöva göras för att erhålla ett mot nuvarande prisnivå svarande värde, varjämte för administration och oförutsedda utgifter syntes böra beräknas 11.000 kronor. De totala kostnaderna för ifrågavarande anläggning skulle följaktligen enligt sistberörda beräkningar uppgå till 100.000 + 30.000 + 39.000 + 11.000 eller tillhopa 180.000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen för anordnande av vattenreningsverk med biologisk rening för Södermanlands regemente för budgetåret 1942/43 anvisar ett reservationsanslag av 180.000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1943.

Stig Janson
i Frändesta.

Joh. Nilson.

Erik Lundbom.

Gust. Larsson,
Julita.

Ellen Svedberg.

E. Gust. Andersson.
